

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Задорожний З.-М. В.

* « 24 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«ЕКОСЕСТЕЙТ»

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-наукова програма – Фінанси, банківська справа та
страхування

Тернопіль – ТНЕУ
2019

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Екосестейт»

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна – «Екосестейт»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	галузь знань 07 та Управління адміністрування	Статус дисципліни Вибіркова дисципліна з циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 2	спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки <i>Денна – 1</i> <i>Заочна - 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна - 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	рівень вищої освіти – третій (освітньо- науковий)	Лекції: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 6 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 6 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 120 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i>
		Вид підсумкового контролю – <i>залік</i>

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Екосестейт»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни є підготовка професійно-компетентного, практично-зорієнтованого, висококваліфікованого та конкурентоспроможного фахівця з високим рівнем розвитку у сфері системи забезпечення безпеки, шляхом формування системи знань, вмінь та професійних навичок для розв'язання сучасних завдань та дослідницько-інноваційних аспектів в контексті зміцнення безпеки економічної безпеки держави.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни.

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: емпіричні методи у наукових дослідженнях, інформаційно-аналітичні технології в наукових пошуках, теорія і практика фіскальної консолідації, податки і фіскальна політика, монетарне управління економікою.

3. Програма навчальної дисципліни «Екосестейт»:

Змістовий модуль 1. Концептуально-методологічні засади екосестейту

Тема 1. Екосестейт як наука формування економічної безпеки держави

Сучасні дефініції щодо економічної безпеки держави. Національні економічні інтереси як об'єкт економічної безпеки. Змістовно-типологічна характеристика чинників та загроз економічній безпеці держави. Соціально-економічний розвиток країни — мета економічної безпеки. Економічна безпека держави в умовах економічної глобалізації та турбулентності економічних процесів

Література: 1; 7; 13; 16; 20; 24; 26.

Тема 2. Методологічні основи економічної безпеки держави крізь призму оціночних технологій

Система показників (індикаторів) економічної безпеки держави. Класифікація показників економічної безпеки. Характеристика основних показників економічної безпеки та методика їх розрахунку. Концептуальні підходи до визначення рівня економічної безпеки. Індикативний аналіз як один з найефективніших методів визначення рівня економічної безпеки. Методика встановлення порогових рівнів на основі індикаторів економічної безпеки

Література: 6; 8; 9; 10; 12; 13; 20; 21; 25.

Тема 3. Фінансова безпека у системі економічної безпеки

Фінансова безпека: сутність та місце в ієрархічній структурі економічної безпеки. Понятійно-категоріальний апарат фінансової безпеки та характеристика його елементів. Система фінансової безпеки, механізм та принципи її забезпечення. Характеристика структурних складових фінансової безпеки. Методи оцінки рівня фінансової безпеки.

Література: 1; 3; 7; 11; 15; 18; 27; 30.

Тема 4. Бюджетна безпека держави

Характеристика сутності бюджетної безпеки. Загрози бюджетній безпеці держави. Критерії та індикатори бюджетної безпеки держави. Аналіз бюджетотворення в Україні

Література: 8; 13; 15; 24; 27.

Тема 5. Податкова складова економічної безпеки держави

Сутність податкової безпеки та її основні характеристики. Основні параметри податкової системи України. Індикатори податкової безпеки

Література: 1; 2; 8; 14; 15; 26; 28.

Змістовний модуль 2. Особливості формування екосистейту

Тема 6. Митна складова економічної безпеки держави

Митна безпека держави та її особливості. Загрози митній складовій фінансової безпеки держави. Індикатори митної безпеки держави. Напрямки забезпечення митної безпеки держави

Література: 1; 4; 10; 11; 14; 22; 25; 28.

Тема 7. Боргова безпека держави

Зміст і чинники боргової безпеки держави. Критерії й індикатори боргової безпеки держави. Боргова безпека: характеристика заборгованості України та загрози

Література: 2; 8; 9; 11; 12; 22; 23; 26.

Тема 8. Інвестиційна безпека як основний вектор зміцнення економічної безпеки держави

Поняття й чинники інвестиційної безпеки. Загрози інвестиційній безпеці держави та різновиди інвестиційних ризиків. Критерії й індикатори оцінки інвестиційної безпеки. Напрями забезпечення інвестиційної безпеки

Література: 2; 5; 6; 7; 17; 25; 29; 30.

Тема 9. Практичний механізм формування стратегії державного регулювання економічної безпеки країни

Обґрунтування підходів до формування стратегії по забезпеченню системи економічної безпеки національного господарства. Концептуальні основи механізму стратегічного забезпечення економічної безпеки держави. Напрями формування стратегії забезпечення економічної безпеки держави

Література: 3; 7; 9; 12; 13; 19; 21; 26.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Екосистейт» (денна форма навчання)

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Концептуально-методологічні засади екосистейту		
Тема 1. Екосистейт як наука формування економічної безпеки держави	4	14
Тема 2. Методологічні основи економічної безпеки держави крізь призму оціночних технологій	4	13
Тема 3. Фінансова безпека у системі економічної безпеки	4	13
Тема 4. Бюджетна безпека держави	2	13

Тема 5. Податкова складова економічної безпеки держави	2	13
Змістовний модуль 2. Особливості формування екосистеми		
Тема 6. Митна складова економічної безпеки держави	4	13
Тема 7. Боргова безпека держави	4	13
Тема 8. Інвестиційна безпека як основний вектор зміцнення економічної безпеки держави	4	13
Тема 9. Практичний механізм формування стратегії державного регулювання економічної безпеки країни	2	15
Разом	30	120

(заочна форма навчання)

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Тема 1. Екосистема як наука формування економічної безпеки держави	2	23
Тема 2. Методологічні основи економічної безпеки держави крізь призму оціночних технологій	2	23
Тема 3. Фінансова безпека у системі економічної безпеки	2	23
Тема 4. Бюджетна безпека держави	2	23
Тема 5. Боргова безпека держави	2	23
Тема 6. Практичний механізм формування стратегії державного регулювання економічної безпеки країни	2	23
Разом	12	138

5. Самостійна робота

	Тематика	К-сть годин	К-сть годин
1.	Формування організаційно-економічного механізму безпеки екосистеми в сучасних умовах турбулентності економічних процесів.	5	5
2.	Інституційний базис забезпечення бюджетної безпеки України в умовах турбулентності економічних процесів.	5	5
3.	Фіскальна та митна політика: проблеми та перспективи екосистеми.	5	5
4.	Ретроспектива та сучасний стан митної складової фінансової безпеки держави.	5	5
5.	Управління соціогуманітарними чинниками економічної	5	5

	безпеки держави.		
6.	Чинники формування безпечного рівня державних запозичень як важливий вектор зміцнення економічної безпеки держави.	5	5
7.	Грошовий обіг та інфляційні процеси: сучасна прагматика та напрями зміцнення.	5	5
8.	Інвестиційна та інноваційна безпека в системі екосистейту.	5	5
9.	Проблемні аспекти та основні вектори розвитку фондового ринку в сучасних умовах трансформацій.	5	5
10.	Організаційно-правові аспекти в системі забезпеченні економічної безпеки держави.	5	5
11.	Методологія формування правового поля забезпечення економічної безпеки держави.	5	5
12.	Злочинна діяльність у митній сфері та її негативний вплив на екосистейт.	5	5
13.	Моделювання ієрархічної системи нормативно-правових актів в сфері економічної безпеки держави.	5	5
14.	Змістовно-типологічна характеристика загроз економічної безпеки держави в інформаційній сфері.	5	5
15.	Структурна модель професіограми фахівця в сфері управління економічної безпеки держави.	5	5
16.	Екосистейт у контексті постконфліктних умовах: прагматика та міжнародний досвід.	5	7
17.	Інвестиційна безпека держави в умовах глобалізації: теоретична площина та практичний вимір.	5	7
18.	Організаційно-економічний механізм забезпечення екосистейту в сучасних трансформаційних умовах.	5	7
19.	Вплив злочинної діяльності на економічну безпеку держави в сучасних трансформаційних умовах: ідентифікація загроз та механізми протидії.	5	7
20.	Інноваційні піходи щодо управління системою економічної безпеки держави.	5	7
21.	Сутність та особливості контролю екосистейту: західноєвропейський досвід	5	7
22.	Моделювання системи моніторингу економічної безпеки держави на основі використання методу штучних нейронних мереж.	5	7
23.	Розробка і обґрунтування системи інформаційного забезпечення економічної безпеки держави	5	7
24.	Економічної безпеки держави та бізнес у фокусі викликів нової економіки	5	7
Разом		120	138

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Екосестейт» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах;
- залік.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Екосестейт» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-9
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання	1-9
3.	Тестові завдання	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Актуальні проблеми забезпечення економічної безпеки в Україні : *монографія* / за ред. Я. Я. Пушака та Я. С. Піцура. Львів : Ліга-Прес, 2017. 368 с.

2. Андрушків Б.М., Малюта Л.Я. Економічна та майнова безпека бізнесу: *навчальн. посібн.*; Тернопільський нац. технічний ун -т імені Івана

Пулюя. Тернопіль: Вид-во ФОП Паляниця В.А., 2016. 180 с. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/17973>.

3. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : *монографія*. Київ: Національний торговельно-економічний університет, 2014. 759 с.

4. Варналій З. С., Онищенко С. В. Механізм попередження загроз економічній безпеці України. *Економічний часопис-XXI*. 2016. № 159. С. 20–25.

5. Вівчар О. І., Храпкіна В. В., Шерстюк Р. П. Сучасні проблемні доміанти злочинних груп у соціогуманітарному просторі України (безпекознавчий вимір системи підприємницьких структур). Проблеми системного підходу в економіці. *Збірник наукових праць*. Випуск 3(59). Київ, 2017р. С. 55-61.

6. Вівчар О. І. Безпека бізнесу: *навчальний посібник*. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2019. 277 с.

7. Гбур З.В. Економічна безпека України в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід: фаховий наук. журнал Чорноморського державного ун-ту ім. Петра Могили*. Київ: Вид-во ТОВ «ДКС-центр», 2018. № 2. С. 97-101. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5899&i=17>.

8. Григорук П. М., Хрущ Н. А. Методологічні засади моделювання системи забезпечення фінансово-економічної безпеки в умовах невизначеності і багатомірності ринкового середовища. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2017. Вип. 1. С. 204–198.

9. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія. / За заг.ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с.

10. Економіка України за січень-березень 2019 року: у дзеркалі статистики. Урядовий кур'єр: газета Кабінету Міністрів України. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ekonomikaukrayini-za-sichenberezen-2019-roku/>

11. Звіт Антимонопольного комітету України за 2018 рік. URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/148142>.

12. Попова А. О. Моніторинг стану фінансово-економічної безпеки України. *Вісник Запорізького національного університету*. Економічні науки. 2019. 1 (41). С. 132-138.

13. Теоретико-методологічні засади управління економічною безпекою у процесі менеджменту сучасних фінансових установ. *Вісник Одеського національного ун-ту імені І.І. Мечникова*. Серія, Економіка. Одеса: Вид-во Одеського національного ун-ту імені І.І. Мечникова, 2015. Т. 20. Вип. 1/2. С. 167-170.

14. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

15. Теслюк Т. В. Аналіз динаміки функціонування багаторівневих систем з використанням моделей на підставі ієрархічних мереж Петрі. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2018. Т. 28, № 8. С. 149–154.

16. Указ Президента України про рішення Ради національної безпеки та оборони України «Про стратегію національної безпеки України» від 06.05.2015 р. № 287/2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

17. Савченко М. В., Шкуренко О. В. Інтегральний підхід щодо оцінки економічної безпеки експортоорієнтованих соціально-економічних систем. *Бізнес Інформ*. Харків: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2019. № 1. С. 199-207.

18. Статистичний збірник «Україна у цифрах 2018». Відпов. за випуск О.А. Вишневська. Київ: Вид-во Державної служби статистики України, 2019. 45 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/07/Ukr_cifra_2018_u.pdf.

19. Філіппова С. В., Волощук Л. О., Черкасова С. О. Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління: *монографія*. Одеський нац. політехнічний ун-т. Одеса: «Апрель» ФОП Бондаренко М.О., 2015. 196 с. URL: http://economics.opu.ua/files/scientificbase/monogr/filippova_voloschuk_cherkasova_2015.pdf.

20. Хто або що найбільше загрожує економічній безпеці України? URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2019/03/26/646431/>

21. Bank S.V., Sekerin V. D, Gorokhova A. E., Nikolaykin N. I., & Shcherbakov A. G. Risks and threats posed to a company's economic security. *International Journal of Engineering & Technology*. 2018. 7 (3.15) P. 210–215. Available at: <https://www.sciencepubco.com/index.php/ijet/article/view/18673>

22. Drobyazko S., Aliksieienko I., Kobets M., Kiselyova E., Lohvynenko M. Transnationalisation and segment security of the international labor market. *Journal of "Security and sustainability issues"*. December Volume 9 Number 2. 2019. URL: https://jssidoi.org/jssi/uploads/papers/34/Drobyazko_Transnationalisation_and_segment_security_of_the_international_labor_market.pdf

23. Farion A., Panasyuk V. Cybercrimes Cyber Law and Computer Programs for Security. International Conference "Advanced Computer Information Technologies". University of South Bohemia, Czech Republic, ACIT'2018. P. 267–274. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/30374>

24. Halibozek E., Kovacich G. The Manager's Handbook for Corporate Security: Establishing and Managing Assets Protection Program. *Second edition*. April 2017. URL: https://books.google.com.ua/books?id=qDKQDQAAQBAJ&pg=PA420&lpg=PA420&dq=corporate+security+articles&source=bl&ots=D1xJJ_JAnj&sig=ACfU3U0IN16dyEtmQy-Q65-9jgWCx-0sCg&hl=uk&sa=X&ved=2ahUKEwj9s9qUr_zpAhVnxIsKHbwRCesQ6AEwCXoECAoQAQ#v=onepage&q=corporate%20secur&f=false

25. Hryhoruk P. M., Khrushch N. A., Chuniak O. V. Conception of modeling the system of ensuring financial economic security. *Scientific Bulletin of Polissia*. 2019. Vol. 17. Issue 1. P. 158–165.

26. Lavrentieva L., Anisimova O. Strategic Approaches to the Risk Management and their Influence on Economic Security of the Enterprise. *Journal of Modern Science*. 37/2018. 127–144.

27. Pricewaterhouse Coopers. Guide to key performance indicators. 2015. URL: http://www.pwc.com/gx/en/audit-services/corporate-reporting/assets/pdfs/UK_KPI_guide.pdf

28. Svidergol B. CISSP (Certified Information Systems Security Professional) Exam Study Guide. 2018. URL: <https://www.infopoint-security.de/media/netwrix-cissp-study-guide.pdf>

29. Vivchar O. Management system interpreting financial and economic security business in economic processes. *Mathematics education (Social Sciences)*. 2016. Vol. 11. no. 4. pp. 947–959.

30. Vivchar O., Oliynychuk O., Pohaydak O. Modern trends of cybercrime in the context of economic security, social and humanitarian aspects. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2017. Вип. 9. Т.25. С. 3–16.